

נאום זה המריץ את שר-הבטחון לקום ולהשיב

זוהי חוראה בפשיטת-רגל של המדיניות. יותר מזה: זוהי גישה קולוניאלית מובהקת, שהוכיחה את עצמה כהרת-אסון בכל מקום בעולם בו הופעלה. היא יוצרת אחריה של מרידות ושינאה, המשמשת רקע אידיאלי לצמיחת אירגוני חבלה. זוהי דחיפת היסודות המתונים לדורות ה' יסודות הקיצוניים ביותר.

זוהי חבלה באיחוד ירושלים, זוהי חבלה ב' פיתרון של שלום בין שני עמי הארץ.

כיוון ששר-הבטחון נוכח כאן, אני רוצה לומר שזוהי

אין זה רגיל שמשה דיין קורא קריאות-ביניים. עוד פחות רגיל הוא שהוא קם ונאום בכנסת כדי להשיב לאחד הנואמים, מבלי שיהיה חייב לעשות זאת.

השבוע עשה גם זאת וגם זאת — בגלל ה' נאום הבא, שנאם במסיגרת הוויכוח על פרשת צווי-הריתוק. ויכוח זה נתקיים לפי הצעת תו' פיק טובי מרק"ח, בהסכמת דיין.

בסיכום הוויכוח הצבענו, יחד עם מק"י, גם נגד הממשלה וגם נגד רק"ח.

דיין קונה כדים בשטחים המוחזקים

אורי אבנרי: אחלק את דברי לשני חלקים: אדבר על צווי ההגלייה, כאילו רק"ח לא היתה קיימת, ואחר-כך אדבר על רק"ח, כאילו צווי ההגלייה לא היו קיימים.

הנושא האמיתי של ויכוח זה איננו: האם חוקי-החירום מופעלים בצורה יותר טובה או פחות טובה. הנושא האמיתי הוא: עצם קיומם והפעלתם של חוקי-החירום הקולוניאליים של שלטון הדיכוי הבריטי, במדינת-ישראל הריבונית.

20 שנה אחרי קום מדינת-ישראל, אחרי מלחמת-שיחורר מפוארת נגד אותו שלטון בריטי, אנו מוצאים את עצמנו במצב שבו אנחנו משתמשים באותן תקנות-דיכוי קולוניאלי ליות. יותר מזה: אנחנו מגלים ומפעלים תקנות-דיכוי בריטיות, שאף הנציב העליון נמנע מלהפעילן ושכח על קיומן.

האם תיתכן עידות חותכת יותר לפשיטת-הרגל של המדיניות, של המושטר, שזי כזו הנושעה שהנחתה את ממשלות ישראל במשך עשרים שנה? ולכן זה יוביל? — לדרום-אפריקה? ל' רודזיה?

דיין מחבל בדיין

כבוד היושב-ראש, לפני שנל' ורבע שמענו הרצאות מבר' קות מפי שר-הבטחון, מר משה דיין, על הפאטנט המקורי החדש שהוא גילה. והשיטה היא: לתת לערבים בירושלים

גם חבלה במעמדו של שר-הבטחון עצמו. אתמול ביקרתי בירושלים המזרחית. שררה שם אחירה כללית של דיכאון. שמעתי שם כי הערבים בירושלים מאמינים שאתה, שר הבטחון, בחרת אישית את משע'שרה החנויות. לפני עשרה

הוא הדין לגבי השטחים המוחזקים. המימשל הצבאי הג' שם מישטר ליברלי יחסית, מישטר יותר ליברלי מכפי שהונהג ברוב מישטרי-הכיבוש בהיסטוריה. שר-הבטחון חשב, כנראה, שזה יכול להימשך בלי סוף. שהתנהגות ליב' רלית במישטר כיבוש יכולה לבוא במקום הסכם שיחליף את מישטר-הכיבוש בפיתרון מוסכם ובטוח.

אתה יודע כמוני...

הזהרנו את שר-הבטחון מועל כמה זן, פעם אחר פעם, שזוהי אשליה מוחלטת, שקיום ה' מושטר הליברלי הוא מעשה נכון — בתנאי שנמצא את הזמן למשאומתן רשמי, והשגת שלום רשמי עם העם הפלסטיני בשטחים.

שר-הבטחון דיין: מי המייצג אותם? פרט לחבר-הכנסת אבנרי, היש מישהו שמוכן לדבר ב' שמט?

אורי אבנרי: אני מעז להשיב לך, שר-הבטחון, שאתה יודע, כשם שאני יודע — ואין בהערכה זו אפילו ויכוח בינינו, אני חושב — מי מייצג את האוכלוסיה הפלסטינית בשטחים. זוהי חברה פטרי-ארכית, עם הנהגה מושרשת מאוד ומבוטסת מאוד. אני מעז לטעון — ואתה יכול להכחיש זאת — שאילו הצענו היום לאנשים אלה להרכיב הנהגה רש' מית, ואילו הצענו להנהגה זו הצעה סבירה ומתק' בלת על הדעת — סבורני שהדברים שאני דוגל בהם הם בגדר הצעה סבירה — היו אנשים אלה עושים שלום, אחרי הידברות מסוימת עם העולם הערבי. שמעתי מה שאמרת לפני שבוע, שהם רואים עצמם כחלק מהעולם הערבי. אני מסכים לכך במאה אחוז. הם מאמינים, ואני מאמין, שהצעה מסוג זה, לפית' רון הבטייה העומדת בינם לבינינו, יכולה להיעשות ב' ל' להינתק מן העולם הערבי.

פשיטת-רגל של התחכמות

שר-הבטחון, והממשלה כולה, לא שעו לאזהרות אלה. ה' מעשה הנבון של המימשל הצבאי הפך אצלם להתחכמות.

אתה נכשלת, מר דיין!

הם חשבו שמישטר-הכיבוש הליברלי יכול לפטור אותם מן הצורך להחליט החלטות, להכריע הכרעות, להציע פתרונות ולנקוט מדיניות יוזמה.

מה שקורה עכשיו בשטחים הוא פשיטת-הרגל של מדיניות ההתחכמות. הכיבוש הליב' רלי רחה את המשבר במשך שנה, אבל המשי' בר מתקרב, ואולי הוא כבר כאן.

(המשך בעמוד 20)

ימים טיילת שם ברחובות. הסתכלת בחנויות, והם מאמינים כי בחרת אישית בחנויות.

איזה מעמד זה יוצר לשר-הבטחון?

קריאה: ואתה מעביר זאת בנאמנות? **אורי אבנרי:** איני מעלה על הדעת לרבע אחד שזה נכון. אבל אני רוצה ששר-הבטחון, האחראי למעשים אלה, יידע למה הם מובילים, איזו אופירה הם יוצרים.

ובשטחים המוחזקים להתבשל במיץ שלהם, לעשות כאוות נפשם, לשבות ככל שירצו — מכיון שהשבתות פוגעות רק בהם עצמם. שלטונות-הבטחון — כך נאמר — תפקידם הבלעדי הוא למנוע ולדכא התפרעויות אלימות. זה היה לפני שנה ורבע. היום מצוה שר-הבטחון — באמ' צעת המפקד הצבאי — להפעיל בירושלים את תקנות' החירום הבריטיות הנשכחות, להענשה שרירותית של חנויות — כעונש פרטי על מעשה קולקטיבי של שביחה שקטה ובתל-אלימה.

דיין מגיב על האשמותינו קריאת ביניים

שלמה יעקב גרוס (אג"י, בחיכוח על חוק הרכושנים): ... מדיניות ליברלית משפיעה תמיד בכיוון חיובי... **אורי אבנרי:** זה נכון גם בשטח הדת! **שלמה יעקב גרוס:** על חוקי הקדוש' ברוך-הוא איננו בעלי-בתים...

רגל, בגלל אי-יכולותו להציע שלום לעם הפלסטיני. בתיאור מפורט ניסה להוכיח כי המצב בשטחים הוא בכי טוב, וכי ההנהגה הערבית משתפת פעולה עם ה' מימשל הצבאי, וכי כל ההתפרעויות וה' שביחות אינן אלא מעשי ידיהם של כמה צעירים חסרי-עורף.

על כך התפתח הדו-שיח הבא: **אורי אבנרי:** אם כן — למה הצוים הדראסטיים בירושלים. כבוד השר? למה הפקעת החנויות? **משה דיין:** היום אנו מדברים על צווי-הריתוק!

אורי אבנרי: אתה לא מדבר על זה, ואני לא מדבר על זה. **משה דיין:** אמרתי בדבריי: היה דיין בעניין זה בשבוע שעבר, ואני הערתי ב' עקבות כמה עובדות לא נכונות שנשמעו. אבל הדין הוא אודות צווי-הריתוק. והערתי שתי הערות אלו, האחת שמטילים עלינו את האשמה שלא עשינו שלום עם הציבור הפלסטיני שרוצה בזה — וזה לא נכון; והתיאור שמתארים, שהמצב הולך ורע בגדה — וגם זה איננו נכון: פשוט לא נכון.

מי דיבר אמת — דיין או אנחנו? מובן שלא נשאיר את דבריו של דיין ללא תשובה. נגיב עליהם השבוע, ב' נאום שלנו על החודעה המדינית של הממשלה — ונשתדל להוכיח כי לא אנחנו אמרנו אי-אמת.

מכת של פלסטינים, ואפילו פחות ממוסמ' כת, שהם רוצים לפרוש מירדן ולעשות איתנו שלום. להיפך, במידה שהיו הדגשות, ההדגשות היו אלה: אנחנו חלק מהעולם הערבי, קודם כל מירדן, וירדן היא אחת המדינות הערביות שנמצאת אתכם במסיגרת של הסכמי הפסקת-אש בגמר מלחמה, אבל מסיגרת השלום צריכה להיות משותפת לפחות לאותן מדינות המנהלות משאומתן עם ד"ר יארינג, קודם כל מצריים וירדן.

אין זה חשוב אם חברי-כנסת ישראלים יהודיים ואמרים פה שהפלסטינים רוצים בשלום נפרד. חשוב אם הפלסטינים מוכנים לכך, והם אינם מוכנים לכך.

לאחר מכן התווכח ארוכות עם טעני' תנו כי מדיניותו בשטחים פשטה את ה'

את דבריו בוויכוח על צווי-הריתוק, אמר משה דיין עוד בשבוע הקודם, ב' שלב הראשון של הוויכוח. הוא לא הת' כוונ לנאום שוב — עד שמע את נאו' מנו (ראה לעיל).

כבר באמצע הנאום שיסע אותנו ב' קריאת-ביניים, בניגוד גמור למינהגו. ל' אחר מכן קם ונאם נאום בלתי-צפוי, בו אמר, בין השאר:

משה דיין: ... אני רוצה לחזור לומר לכתובת של חברי-הכנסת אבנרי ואחרים, שהזכירו בדיון הזה את השלום עם ה' פלסטינים, שלפי מיטב ידיעתי הערבים ה' פלסטינים אינם רוצים, ככלל, לעשות שלום נפרד. מכל מקום, לא פנו לפי שעה — ואני מדגיש את הפיסקה הזאת — לפי שעה — לא פנו לכינון שלום נפרד מהשלום עם הארצות הערביות. ליתר דיוק, לפי שעה הם רואים את עצמם כאזרחים ירדניים, ולפי שעה הם לא פנו ולא אמרו שהם רוצים לנתק את עצמם מירדן, אלא כאשר הם מדברים אודות שלום הם מדברים אודות שלום בין ישראל לירדן, כשהם חלק מ' ירדן.

השאלה אינה לעשות שלום עם חברי-הכנסת תמיר ואבנרי. השאלה היא לעשות שלום אתם, וזה מה שהם אומרים. זה שיש חברי-כנסת יהודיים שאומרים שהפלסטינים מוכנים לעשות שלום בלי ירדן, זה ייצוג מופקפק מאד.

אורי אבנרי: האם זה הוצע להם, כבוד השר, אי-פעם?

משה דיין: דובר איתם, וזה מה שהם אמרו. כאשר חברי-הכנסת אבנרי דיבר לפני דקות ספורות, ושאלתי אותו בקריאת-ביניים, האם הפלסטינים רוצים לירות

המאבק על התוספת לחיילים

לעיתים נראה כי עצם קיום סיעתנו יכול להביא להישג.

כשפירסמה הממשלה את החלטתה לבטל את התוספת, הניתנת לחיילי-החובה שתקופת שרותם הוארכה, מיהרנו להגיש הצעה דחופה לספרי-החיים, כדי לתבוע את ביטול ההחלטה. על צעדנו זה הודענו ב' הרחבה בעיתונות.

בעיקבותינו הגישו שתי סיעות אחרות הצעות דומות.

נשיאות הכנסת לא הכירה בדחיפות ההצעות, וכך לא עלה העניין לדיון. אך במפלגת-העבודה היתה תפיסה. מישחו אמר: "מדוע לתת נשק כזה לאורי אבנרי?"

התוצאה: למחרת היום נמסר כי התוספת תימשך עד לסוף שנת' הכספים הנוכחית (סוף חודש מרס), ואז ישקלו אם להמשיך בתוספת גם בשנה הבאה.